

ODBOROVÝ SVAZ STÁTNÍCH ORGÁNŮ A ORGANIZACÍ

Senovážné náměstí 23, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 222 241; Fax.: + 420 224 142 273
E-mail: statorg@cmkos.cz, <http://statorg.cmkos.cz>

V Praze dne 19. června 2014.

STANOVISKO

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Základem tohoto Stanoviska jsou připomínky, náměty a názory zaměstnanců Úřadů práce, které shromáždil Podnikový výbor odborových organizací při Úřadu práce ČR.

K této krátké technické novele nejsou vznášeny zásadní připomínky. Je vnímána v podstatě pozitivně, neboť odstraňuje zejména nerovnosti při posuzování obdobné situace u různých skupin klientů ÚP ČR. Dále upřesňuje a sjednocuje rozhodnou skutečnost pro nepřiznání i zastavení výplaty podpory v nezaměstnanosti, tj. „trvání právního vztah, který uchazeč o zaměstnání uzavřel za účelem výkonu nekolidujícího zaměstnání“ (to znamená bez ohledu na to, zda uchazeč o zaměstnání činnost/práci skutečně vykonává nebo ne). **Jednoznačně je podporováno přijetí varianty II.**

Připomínky se týkají tzv. nekolidujícího zaměstnání jako celku, neboť od 01. 10. 2004 (účinnost „nového“ zákona o zaměstnanosti), doznala tato forma částečného zaměstnávání v souběhu s vedením v evidenci uchazečů o zaměstnání jiný charakter, než byl její původní záměr. **Celkem jednoznačně je vyslovován názor, že souběh „nekolidujícího zaměstnání“ a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání by měl být zcela vyloučen.** Pro tento názor svědčí některé praktické poznatky a zkušenosti, mezi které patří např. tyto: někteří zaměstnavatelé v rámci uzavírání těchto pracovních vztahů (pozn.: většinou jde o dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, především pak o dohodu o provedení práce) nahrazují „řádné“ pracovní poměry. Mnohdy u některých zaměstnavatelů pracuje v provozech i několik desítek zaměstnanců v této formě, a to dlouhodobě a opakovaně (často od 02.01. do 31.12). Není v silách kontrolních orgánů zjistit skutečný rozsah vykonávané práce, „papírově“ se vždy vykáže tak, aby nebylo v rozporu se zákoníkem práce (část mzdy je vyplácena „bokem“, což negativně ovlivňuje další oblasti jako daňový systém, sociální systém i systém zdravotního pojištění). Někteří zaměstnanci jsou zaměstnavateli propouštěni a následně navazují s tímto zaměstnavatelem nekolidující zaměstnání ve stejné profesi (činnosti), kterou u něho vykonávali před rozvázáním pracovního poměru (který byl před tím na plný úvazek). Ze strany zaměstnanců ÚP ČR, ale i veřejnosti, jsou takovéto situace často vnímány jako „státem podporované nelegální zaměstnávání“.

Návrh komplikuje vzájemnou provázanost mezi ustanoveními § 25 odst. 3, § 27, § 30 odst. 1 písm. b) a § 42 zákona. Proto je doporučováno upravit stávající ustanovení § 25 odst. 3 následně:

„(3) Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání

- a) *právní vztah s výkonem činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru, pokud měsíční výdělek nepřesáhne polovinu minimální mzdy, nebo*

- b) **právní vztah s výkonem** činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční odměna nebo odměna připadající na 1 měsíc za období, za které přísluší, nepřesáhne polovinu minimální mzdy.

Uchazeč o zaměstnání je povinen krajské pobočce Úřadu práce **existenci právního vztahu s výkonem** této činnosti bez ohledu na výši měsíčního výdělku nebo odměny oznámit při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání nebo nejpozději **v den vzniku právního vztahu s výkonem** této činnosti, a ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce dokládat výši měsíčního výdělku nebo odměny. V případě výkonu více činností se pro účely splnění podmínky měsíčního výdělku měsíční výdělky (odměny) sčítají.“

V této souvislosti je doporučováno také upravit navrhované znění ustanovení **§ 42 odst. 2:**

„(2) Skutečnosti rozhodné pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti je uchazeč o zaměstnání povinen doložit **krajské pobočce Úřadu práce**, a to například evidenčním listem důchodového pojištění, potvrzením o zaměstnání, potvrzením o výši průměrného výdělku, dokladem o výkonu jiné výdělečné činnosti, u osoby samostatně výdělečně činné potvrzením o době trvání účasti na důchodovém pojištění a o vyměřovacím základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti; změny těchto skutečností je povinen písemně oznámit krajské pobočce Úřadu práce nejpozději do 8 kalendářních dnů. **Při podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti je uchazeč o zaměstnání povinen krajské pobočce Úřadu práce písemně oznámit, zda je v právním vztahu sjednaném za účelem výkonu některé z činností podle § 25 odst. 3 a zda je v postavení některé z osob uvedených v § 25 odst. 1 písm. c) až f) a s), aniž by se přihlíželo k výši příjmu nebo odměny. Dojde-li ke vzniku právního vztahu nebo postavení podle věty druhé v průběhu poskytování podpory v nezaměstnanosti, je uchazeč o zaměstnání povinen tyto skutečnosti krajské pobočce Úřadu práce **osobně nebo písemně oznámit nejpozději v den jejich vzniku.**“**

Ing. Jan Rovenský, v. r.
předseda odborového svazu